

ชื่อเรื่อง กลยุทธ์การบริหารผลิตภัณฑ์ผ้าไหมลายสันกำแพง เพื่อพัฒนาสู่การคุ้มครองเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้วิจัย เพ็ญตะวัน พลอาจ

ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏ-เชียงใหม่

202 ถนนช้างเผือก ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50300

โทรศัพท์ : 053-885824 โทรสาร: 053-885809 Email: piangtawan@yahoo.co.th

บทคัดย่อ

การวิจัยแบบบูรณาการเพื่อการพัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถการกำหนดกลยุทธ์การบริหารผลิตภัณฑ์ผ้าไหมลายสันกำแพง เพื่อพัฒนาสู่การคุ้มครองเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นโครงการวิจัยและพัฒนาหนึ่งที่ใช้รูปแบบวิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกับนักวิชาการเป็นแบบวิธีสำคัญ โดยมีเป้าหมายพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการผลิตภัณฑ์ผ้าไหมลายสันกำแพงต่อสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ของชุมชนสันกำแพง ให้มีความพร้อมจนสามารถนำเสนอผลิตภัณฑ์สู่ตลาดที่กว้างออกไป

ผลการวิจัยที่สำคัญ ได้ข้อมูลบริบทชุมชนด้านวัฒนธรรมการผลิตผ้าไหมลายสันกำแพง สันนิษฐานว่า อำเภอสันกำแพงเป็นแหล่งที่มีการทอผ้ามาแต่ครั้งอดีต ในชุมชนต่างๆ ในอำเภอสันกำแพง ล้วนมีฝีมือในการทอผ้าด้วยกี่พื้นเมือง สืบทอดกันมาตั้งแต่ครั้งบรรพบุรุษ สำหรับการทอผ้าไหมนั้นจากการสัมภาษณ์พบว่า ไม่เป็นที่นิยมในกลุ่มชาวบ้านโดยทั่วไป เนื่องจากเป็นเครื่องแสดงฐานะของคนชั้นสูง และแต่เดิมทอกันในราชสำนัก หรือในคุ้มต่างๆ มากกว่า โดยมีร้านขนาดใหญ่ที่มีชื่อเสียง มีจำนวน 3 ร้าน คือ ร้านชินวัตร ร้านเพ็ชรกุล และร้านพรหมชนะ ทั้งสามร้านตั้งอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกัน รูปแบบและลวดลายของผ้าไหมที่ทอออกมาจึงไม่มีความแตกต่างกันมากนัก ผ้าที่ทอในสมัยนั้น ได้มีการทอผ้าไหมที่มีลวดลายเฉพาะคือ ลายโสร่งและลายตารางผ้าขาวม้า ในอดีตไม่ค่อยมีคนนิยมใช้ผ้าไหมมากนักเพราะว่าราคาแพง จุดเด่นของผ้าไหมสันกำแพงคือ ลวดลายเฉพาะของสันกำแพงซึ่งต่อมาได้มีการพัฒนามาเป็น “ลาย 7 วัน” ทำให้นิยมสวมใส่กันมากขึ้น ส่วนใหญ่ลูกค้าที่มาซื้อผ้าเป็นคนในท้องถิ่นและต่อมาก็มีคนต่างจังหวัดเดินทางมาซื้อกันมากขึ้น ต่อมาเมื่อบริษัทนำเที่ยวต่างๆ ทราบข่าว จึงมีการนำไปบรรจุเป็นโปรแกรมท่องเที่ยวที่ชวนสันกำแพงชมทอผ้าไหม

ผลการวิจัยด้านการกำหนดแนวทางกระบวนการพัฒนาผ้าไหมลายสันกำแพงเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ร่วมกับชุมชนสันกำแพง ดังนี้

1. การพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าไหมลายสันกำแพง ผ้าไหมลายสันกำแพงเป็นจุดเด่นเพื่อกำหนดเป็นอัตลักษณ์ของชุมชนและส่งเสริมการพัฒนาในมิติด้านเศรษฐกิจ เป็นแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าให้ได้มาตรฐานเป็นสินค้าที่มีความเป็นเอกลักษณ์พิเศษ และเป็นสินค้าที่เกิดขึ้นในพื้นที่หนึ่งเท่านั้น ซึ่งมีความสอดคล้องกับภูมิปัญญาที่สืบทอดกันมาในท้องถิ่นนำมาใช้ประโยชน์และสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์และเพิ่มมูลค่า

ผ้าไหมลายสันกำแพงเป็นผ้าไหมที่ใช้ภูมิปัญญาของชุมชนที่มีความโดดเด่นและได้รับความสนใจจากตลาดเนื่องจากการออกแบบลวดลายที่โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ จึงมีความพยายามในการนำผ้าไหมลายสันกำแพงขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

2. การดำเนินการกำหนดแนวทางการจัดทำสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ จากการประชุมเชิงปฏิบัติการส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ให้แก่กลุ่มที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการขึ้นทะเบียนผ้าไหมลายสันกำแพงเป็นสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ในเรื่องระบบคุ้มครองสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์และประโยชน์ของชุมชนท้องถิ่น ขั้นตอนการเตรียมการขึ้นทะเบียนสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ และความเป็นไปได้และแนวทางการพัฒนาในการนำผ้าไหมลายสันกำแพงขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

ชุมชนมีการกำหนดแนวทางพัฒนาดังแต่การเตรียมพื้นที่ปลูกต้นหม่อนเพื่อเลี้ยงตัวไหม การทำไหม การย้อมสี การทอผ้าตลอดจนการพัฒนาสินค้าที่ได้จากผ้าไหมลายสันกำแพง ซึ่งพบว่ายังมีกระบวนการที่ไม่พร้อมและต้องทำการพัฒนา ซึ่งยังคงต้องเรียนรู้วิธีการทอผ้าไหมและการคัดลายผ้าที่เป็นเอกลักษณ์ของผ้าไหมลายสันกำแพงต่อไป

3. การประเมินผลการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าไหมสันกำแพงเพื่อกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์ การระดมความคิดในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าไหมสันกำแพงชุมชนได้พัฒนาตัวอย่างผลิตภัณฑ์ประเภทกระเป๋า ปลอกหมอนอิง และตุ๊กตา เป็นต้นแบบผลิตภัณฑ์ ได้สร้างตัวอย่างผลิตภัณฑ์ต้นแบบขึ้นมาเพื่อทำการเทียบเคียงกับผลิตภัณฑ์ประเภทเดียวกันที่ผ่านมาตรฐานชุมชน

Strategic Administration of Sankamphaeng Silk to Improve the protection With a Geographical Indications by community participation , Sankamphaeng, Chiang-Mai Province.

Abstract

Integrated Research, Development and Empowerment strategy, product management silk coping. In order to improve the protection of a geographical indication. The involvement of the community. San Kamphaeng Chiangmai Province A research and development program that forms the research was conducted with the participation of members of the academic community is an important way. With the goal of developing a model for managing product silk coping on geographical indication. Community coping To be ready and able to offer products to a wider market.

The findings are important Information on community cultural context, silk production Kamphaeng San Kamphaeng district, presumably as a weaving community in the past, but in San Kamphaeng district. Are skilled in weaving with a native. Inherited from ancestral times For weaving the interviews found. Is not popular among the locals in general. Since a position of the highest. And originally woven together in the court. Or, for more than a large shop with a reputation of third shop is a shop Shinawatra painstaking charity. Prom Shop and Win All three stores are located in close proximity. Patterns and textures of silk weaving out is not much different. Woven fabrics in those days A silk patterned specifically. Striped and plaid sarong cloth In the past I have used silk for very expensive. Highlights of silk is coping Specific patterns of coping, which has developed a "pattern seven days" to wear more. Most customers are locals come to buy clothes, and later with the provinces to come together. Later on, various news agencies has led to packed itineraries that explore coping watch woven silk.

The findings of the guideline development process silk coping a geographical indication coping with the community.

1. Development of silk coping. Silk is featured coping to determine the identity of the community, and promote development in the economic dimension. As a guide to optimize the production of a standardized product that is unique, special. And that happens in one area only. This is consistent with wisdom passed down and used for local products and adding value.

Silk striped silk used as a coping wisdom of the community with distinction and received attention from the market due to its unique design patterns. The effort to bring the silk coping registered geographical indication.

2. Implementation of the guidelines for the preparation of its geographical indication. From workshops to promote awareness about the registered geographical indication the group is involved in the registration of silk goods is coping geographical indication. The system protected geographical indication products and the benefit of local communities. The process of preparing the registration of geographical indication. And the feasibility and development of the leading silk coping registered geographical indication.

The community has since developed guidelines for the preparation of planting mulberry trees to feed silkworms to make silk fiber dyeing, weaving, as well as the development of products made from silk coping. It is found that there is a process and not ready to be developed. Which still need to learn how to weave silk fabric and a unique selection of silk to rest.

3. Evaluation of Product Development, silk products set the standard for coping. Brainstorming in the product development community has developed coping silk product sample bags and cushion doll prototype products. Examples prototypes created it to be comparable to similar products, the standards community.